

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	43480
Nom	Investigació en educació literària
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	3.5
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2157 - M.U. en Investigació en Didàctiques Específiques 12-V.2	Facultat de Magisteri	1	Primer quadrimestre
3112 - Didàctiques Específiques	Escola de Doctorat	0	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2157 - M.U. en Investigació en Didàctiques Específiques 12-V.2	6 - Investigació en educació literària	Optativa
3112 - Didàctiques Específiques	1 - Complementos de Formació	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
BALLESTER ROCA, JOSEP	80 - Didàctica de la Llengua i la Literatura
BATALLER CATALA, ALEXANDRE	80 - Didàctica de la Llengua i la Literatura

RESUM

Aquesta assignatura està vinculada a l'assignatura de Metodologia en educació literària perquè formen part de la mateixa matèria del currículum. En general, Investigació en educació literària té com a objectiu principal donar a conèixer als investigadors en formació les principals línies d'investigació que s'estan desenvolupant en didàctica de la literatura amb la finalitat de proporcionar a l'estudiant el saber necessari per a iniciar un treball d'investigació tutelat. En la nostra assignatura les propostes d'investigació se centraran en processos, contextos i continguts.

En concret i, des de l'àmbit de la didàctica de la literatura, l'assignatura presta atenció especialment a l'educació literària en contextos multilingües i multiculturals, la literatura infantil i juvenil i l'educació intercultural, la literatura de tradició oral, el comentari de textos aplicat a l'ensenyament literari, la literatura, el cinema i els mitjans audiovisuals i l'anàlisi crítica i ideologia en el discurs literari, entre d'altres.

L'assignatura oferirà també el coneixement i l'ús avançat de les diferents bases de dades i revistes d'àmbit internacional especialitzades en la investigació en Didàctica la Literatura i l'estudi crític de publicacions sobre investigacions actuals en Didàctica de la Literatura.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Els coneixements previs necessaris són els propis d'un titulat en àrees com ara la filologia, les ciències de la comunicació o les humanitats, amb atenció especial a la competència literària, lingüística i comunicativa que qualsevol especialista de l'àrea de llengua i literatura ha de posseir.

COMPETÈNCIES

2157 - M.U. en Investigació en Didàctiques Específiques 12-V.2

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Dissenyar i desenvolupar una investigació, d'abast ajustat a les limitacions temporals de la formació, a fi de posar en joc de forma cohesionada i coherent, totes les competències investigadores desenvolupades en altres mòduls.
- Utilitzar les referències bibliogràfiques adequades que siguen antecedents científics pertinents de la investigació plantejada.

- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Desenvolupar una investigació de qualitat en el camp científic de la pròpia Didàctica Específica utilitzant les metodologies, tècniques i procediments propis d'esta disciplina.
- Integrar en la pròpia investigació els valors ètics i de responsabilitat associats amb les tasques d'investigació.
- Crear espais d'investigació i aprenentatge, posant una atenció especial en l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible.
- Avaluar els problemes actuals d'investigació sobre l'ensenyança o l'aprenentatge en els camps del saber característics de la pròpia Didàctica Específica.
- Sintetitzar aspectes històrics, epistemològics i ontològics associats amb el sorgiment i l'evolució de la investigació en la pròpia Didàctica Específica.
- Sintetitzar problemes d'investigació rellevants sobre aprenentatge o ensenyança en les disciplines pertanyents a la pròpia Didàctica Específica.
- Valorar la importància social de la investigació en la pròpia Didàctica Específica i la necessitat d'aplicar els resultats de la investigació per a millorar la qualitat de l'educació i fer-la arribar a tots els ciutadans.
- Buscar i sintetitzar informació sobre resultats d'investigació -en repertoris bibliogràfics, materials, virtuals, etc.- útils per a fonamentar un nou projecte d'investigació.
- Analitzar críticament, des de l'òptica de la investigació en la pròpia Didàctica Específica, l'exercici de la docència, de les bones pràctiques i de l'orientació utilitzant indicadors de qualitat.
- Desenvolupar i aplicar propostes docents innovadores en l'àmbit de l'especialització en cada didàctica específica.
- Comprendre i aplicar procediments especialitzats d'investigació en la pròpia Didàctica Específica.
- Analitzar els instruments i mètodes actuals emprats en la investigació didàctica per a elaborar unitats didàctiques d'innovació i investigació en l'aula.
- Identificar, analitzar i avaluar publicacions d'investigació nacionals o internacionals de la pròpia Didàctica Específica.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

L'assignatura Investigació en educació literària pretén proporcionar als estudiants les bases epistemològiques i didàctiques fonamentals per a poder abordar la lectura i anàlisi de publicacions científiques de l'especialitat. S'espera que els estudiants d'aquesta assignatura hagen aconseguit en finalitzar el curs:

- Conèixer les principals línies i temes d'investigació en desenvolupament en Didàctica de la Literatura, i familiaritzar-se amb els principals grups d'investigació i autors/as de treballs.
- Conèixer i utilitzar amb solvència les principals bases de dades, revistes i altres fonts d'informació internacionals sobre investigació en Didàctica de la Literatura, i saber buscar i trobar informació concreta en elles.
- Conèixer i utilitzar recursos electrònics per a la recuperació d'informació científica.
- Conèixer el desenvolupament i actualitzar el coneixement sobre ciències bàsiques i afins a les investigacions en la Literatura.
- Aprofundir en els aspectes conceptuals, metodològics, procedimentals, interpretatius i crítics de Didàctica de la Literatura, a través de l'estudi sistemàtic de treballs d'investigació recents, especialitzats en cada temàtica d'interès i de la participació en fòrums científics d'àmbit internacional.
- Confeccionar informes científics sobre un conjunt de treballs d'investigació entorn d'un tema, amb la finalitat de conèixer i de donar a conèixer l'estat de la qüestió en una línia d'investigació concreta en Didàctica de la Literatura.
- Saber plantejar de forma adequada preguntes d'investigació noves i justificar, amb criteris científics, la rellevància i interès de les mateixes en Didàctica de la Literatura.
- Manejar criteris experts reconeguts en Didàctica de la Literatura per a valorar i jutjar la qualitat d'investigacions i de publicacions o exposicions d'investigació pròpies o alienes.
- Transferir i aplicar els avanços en el coneixement a la solució de problemes relacionats amb l'educació literària en diferents contextos, amb especial atenció als contextos multilingües i multiculturals.
- Presentar les pròpies investigacions de manera rigorosa i adequada al context o mitjà de comunicació de la presentació (publicació científica o divulgativa, congrés, curs d'actualització de professors, etc.) respectant els criteris de qualitat i validesa.
- Aplicar els criteris de rigor científic, validesa i fiabilitat metodològica a una investigació pròpia per a assegurar la seva pertinència, rellevància, interès científic, qualitat metodològica i coherència en les conclusions.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La investigació centrada en processos

- 1.1. Formació i adquisició de la competència literària
- 1.2. La lectura literària com a habilitat d'integració de saber i desenvolupament personal
- 1.3. Creació de l'hàbit lector i de la producció literària

2. La investigació centrada en contextos

- 2.1. Aplicació didàctica de la literatura comparada en un context multicultural
- 2.2. Literatura i identitat: patrimoni i educació

3. La investigació centrada en continguts

- 3.1. La Integració i l'adaptació de les teories literàries en l'ensenyament de la literatura
- 3.2. El cànon literari
- 3.3 La literatura infantil i juvenil i l'ensenyament

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	21,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00	0
Preparació de classes de teoria	5,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
Resolució de casos pràctics	6,50	0
TOTAL	87,50	

METODOLOGIA DOCENT

S'aplicaran diverses metodologies d'ensenyament i de treball dels estudiants, depenent del tipus d'activitat que s'haja de realitzar:

- classes presencials teoricopràctiques en què es treballaran els continguts de les assignatures i es debateran i realitzaran activitats que empen diferents recursos docents.
- treballs en grup que tenen com a finalitat promoure l'aprenentatge cooperatiu i reforçar l'individual. La defensa dels treballs pot ser individual o col·lectiva i es podrà exposar davant el grup complet o en grups reduïts.
- treball tutelat o autònom, individual o en grups per a la realització de projectes, elaboració de materials, recerca, d'informació, etc.

- reunions individuals amb el professor tutor per a fer un seguiment del progrés de l'estudiant (durant les hores de tutoria).

AVALUACIÓ

Es durà a terme una avaluació conjunta de les matèries 43479 *Metodologia de l'educació literària* i 43480 *Investigació en educació literària*. L'avaluació serà contínua. Els estudiants que facen un seguiment de l'activitat diària d'aula (activitats realitzades durant les sessions presencials no recuperables) així com de les activitats recuperables sol·licitades pel professorat, podran optar a l'avaluació contínua sempre que la seua assistència supere el 80% de les sessions.

En el cas de no portar un seguiment de les activitats diàries, l'estudiantat passarà a una modalitat d'avaluació final que implicarà el lliurament d'un treball individual i/o una prova escrita (se'ls mantindrà la nota de totes les activitats d'avaluació contínua recuperables i mantindran la nota d'aquelles no recuperables realitzades a l'aula).

En la modalitat d'avaluació contínua, l'avaluació consistirà en

- Treball escrit: 50%
- Realització de tasques d'aula i exposició oral de treballs: 50%

REFERÈNCIES

Bàsiques

1. Amo, J. M. (2003). Literatura infantil. Claves para la formación de la competencia literaria, Aljibe.
2. Ballester, J. (2015). La formación lectora y literaria. Graó.
3. Ballester-Roca, J. i Ibarra-Rius, N. (Coords.) (2020). Entre la lectura, la escritura y la educación. Paradigmas de investigación en Didáctica de la Literatura y de la Lengua. Narcea.
4. Ballester-Roca, J. i Salido-López, J. V. (Coords). (2023). Investigación y buenas prácticas en educación lectora, Octaedro.
5. Cassany, D. (2018). Laboratori lector: per entendre la lectura, Anagrama.
6. Cerrillo, P. (2007). Literatura Infantil y Juvenil y educación literaria, Barcelona: Octaedro.
7. Colomer, T. (2010). Introducción a la literatura infantil y juvenil actual, Síntesis.
8. Lluch, G. (2018). La lectura, entre el paper i les pantalles. Eumo.
9. Mendoza, A. (2004). La educación literaria. Bases para la formación de la competencia lecto-literaria, Aljibe.
10. Munita, F. (2021). Yo, mediador(a): mediación y formación de lectores, Octaedro.

Complementàries

- 1. Arlandis, S. (2021). El desafío de la lectura: educación literaria y formación lectora de futuros docentes, Tirant.
2. Ballester, J. (ed.) (2015): Sobre l'horrible perill de la lectura, Perifèric.
3. Bataller, A. (2017). Poesia oral improvisada: Revifalla de la glosa, diàleg intercultural i transposició didàctica. Dins J. Espinós i L. Picó (coords.), Literatura catalana contemporània: memòria, traducció i noves tecnologies (pp. 45-69). IEC-UA.
4. Bataller, A. i H. H. Gassó (eds.) (2014). Un amor, uns carrers. Cap a una didàctica de les geografies literàries. PUV.
5. Bataller, A. (2020). Llegenda i paisatge com a elements de mediació literària. Encantades i pedagogia de l'imaginari. Cultura, Lenguaje y Representación, 23, 7-23.
6. Colomer, T., Manresa, M., Ramada, L. i Reyes, L. (2018). Narrativas literarias en Educación Infantil y Primaria. Síntesis.
7. Dufays, J. L. (2007). Enseigner et apprendre la littérature aujourd'hui, pour quoi faire?: sens, utilité, évaluation, Presses universitaires de Louvain.
8. Ibarra, N. (ed.) (2020). Identidad, diversidad y construcción de la ciudadanía a través de la investigación en educación literaria. Octaedro.
9. Manresa, M. (2013). L'Univers lector adolescent: dels hàbits de lectura a la intervenció educativa, Rosa Sensat.
10. Motos, T. (2020). Teatro en la educación (España, 1970-2018), Octaedro.